

ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสถานะสุขภาพ เครือข่ายสุขภาพอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา อำเภอแก่งคอย ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2370 ในขณะนั้นใช้ชื่อทางการปกครองว่า “แขวง” ตั้งอยู่ที่ตำบลตาลเดี่ยว ต่อมาปี พ.ศ.2440 มีตราพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ ร.ศ.112 ขึ้นกำหนดรูปแบบการปกครองใหม่ โดยเปลี่ยนนามเรียกแขวง เป็น “อำเภอ” และมีการปกครองเป็นตำบล หมู่บ้านตามลำดับ ภายหลังจากต่อมา พ.ศ.2458 ย้ายที่ว่าการมาจากริมแควป่าสัก มาสร้างที่ริมทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ตรงกับทิศตะวันตกของสถานีรถไฟอำเภอแก่งคอย พ.ศ. 2497 ทางการได้เวนคืนที่ดินอำเภอแก่งคอยให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย และสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ ในเนื้อที่ 11 ไร่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอในปัจจุบัน

แก่งคอย มีชื่อเดิมว่า “แก่งหิน” ซึ่งเกิดขึ้นขวางกระแสน้ำ ในแม่น้ำป่าสัก ในฤดูแล้งจะเห็นโขดหินโผล่ขึ้นมาเป็นจำนวนมาก สามารถเดินข้ามแม่น้ำ และสามารถนั่งพักผ่อนได้ สมัยก่อนประชาชนสามารถติดต่อกันหรือขนส่งสินค้าโดยอาศัยเรือเป็นหลัก นับว่าแม่น้ำสายนี้มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ในสมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เมื่อพระเจ้าแผ่นดินจะเสด็จมานมัสการรอยพระพุทธรบาท ก็ได้อาศัยแม่น้ำสายนี้ ในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อเสด็จประพาสสำรวจเส้นทางเพื่อสร้างทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ก็ทรงเสด็จมาตามลำน้ำป่าสักนี้เช่นกัน พื้นที่บริเวณนี้ในสมัยก่อนเป็นสถานที่กั้นดารมาก ริมฝั่งน้ำทั้งสองข้างเต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่ขึ้นเขียวชอุ่มและมีสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก การเดินทางใช้เรือเดินทาง เมื่อเดินทางมาถึงที่แห่งนี้ เรือต้องพักรอคอยน้ำขึ้นหรือคอยคนชำนาญทาง บางครั้งต้องขนถ่ายสินค้าสู่เรืออีกลำที่อยู่คนละด้านของแก่งเพราะเรือไม่สามารถผ่านแก่งหินไปได้ จึงทำให้คนคอยมาลงเรือคอยซื้อพืชไร่และอื่นๆเป็นจำนวนมาก จึงเรียกว่า “แก่งคอย” ปัจจุบันนี้ยังปรากฏว่าโขดหินหรือแก่งหินโผล่ขึ้นขวางกั้นกระแสน้ำในลำแม่น้ำป่าสักเป็นประจักษ์พยานอยู่

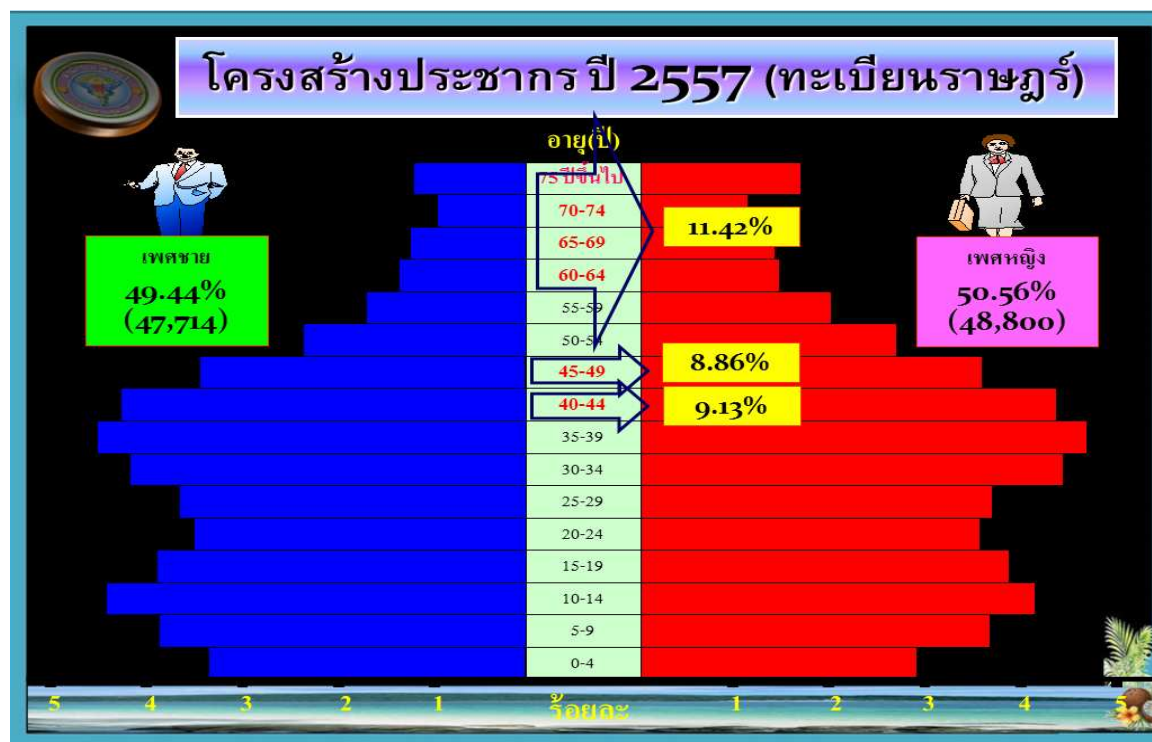
สภาพภูมิศาสตร์ อำเภอแก่งคอย มีเนื้อที่ 803 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสระบุรี ห่างจากตัวจังหวัดสระบุรี ประมาณ 12 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

โครงสร้างประชากร ประชากรทั้งหมดของอำเภอมีทั้งสิ้น 96,514 คน แบ่งเป็นชาย 47,714 คน หญิง 48,800 คน คิดเป็นสัดส่วน ชาย/หญิง 1 : 1.01 ตำบลที่มีประชากรสูง 3 ลำดับแรก คือตำบลทับกวาง ตำบลแก่งคอย และตำบลตาลเดี่ยว ตามลำดับ

เมื่อแบ่งประชากรตามกลุ่มอายุพบว่าสัดส่วนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีถึงร้อยละ 11.42 ของประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มอายุที่มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงไปคือประชากรกลุ่มอายุ 40-44 ปี ร้อยละ 9.13 และกลุ่มอายุ 45-49 ปี ร้อยละ 8.86 ซึ่งจะเห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวัยแรงงาน ดังรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 แสดงโครงสร้างประชากร ปี 2557 (ทะเบียนราษฎร)

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มวัย เพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินการจัดบริการและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ สามารถจำแนกได้ 6 กลุ่มวัย ดังนี้ กลุ่มปฐมวัย จำนวน 5,712 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92, กลุ่มวัยเรียน จำนวน 13,104 คน คิดเป็นร้อยละ 13.58, กลุ่มวัยรุ่น/นักศึกษา จำนวน 14,972 คน คิดเป็นร้อยละ 15.51, กลุ่มหญิงวัยเจริญพันธุ์ จำนวน 23,044 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88, กลุ่มวัยแรงงาน จำนวน 51,704 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57, กลุ่มวัยสูงอายุ จำนวน 11,022 คน คิดเป็นร้อยละ 11.42 ดังรูปภาพที่ 3

รูปภาพที่ 3 แสดงข้อมูลประชากร ปี 2557 (ทะเบียนราษฎร) จำแนกตามกลุ่มวัย

ข้อมูลทรัพยากรสาธารณสุข หน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอ ประกอบด้วยโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง 1 แห่ง คลินิกผู้ป่วยนอก 1 แห่งและสถานีนอนมัย จำนวน 19 แห่ง

บุคลากรหลักที่ให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน มีสัดส่วนต่อประชากรดังนี้ สัดส่วนแพทย์ต่อประชากร 1 : 10,350 สัดส่วนทันตแพทย์ต่อประชากร 1 : 18,969 สัดส่วนเภสัชกรต่อประชากร 1 : 13,549 และสัดส่วนพยาบาลต่อประชากร 1 : 968 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 1 : 2,172 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนบุคลากรตามหลักเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานพบว่า มีเพียงทันตแพทย์และพยาบาลเท่านั้นที่ผ่านเกณฑ์

สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประเภทโรงพยาบาลและสถานพยาบาล ประกอบด้วยโรงพยาบาลเอกชน (ขนาด 10 เตียง) จำนวน 1 แห่ง, คลินิกแพทย์ จำนวน 10 แห่ง และสถานพยาบาลจำนวน 14 แห่ง ประเภทร้านขายยา จำนวน 22 แห่ง

สถานประกอบการ โรงงานขนาดใหญ่ 26 แห่ง, ขนาดกลาง 25 แห่ง และขนาดเล็ก 34 แห่ง

สถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 46 แห่ง แบ่งเป็น รัฐบาล 40 แห่ง เอกชน 3 แห่ง และเทศบาล 3 แห่ง, โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 แห่ง และโรงเรียนอาชีวศึกษา (เอกชน) จำนวน 2 แห่ง

ข้อมูลสถานะสุขภาพ

อัตราเกิดของประชากร ตั้งแต่ปี 2550 ถึง ปี 2556 ประชากรอำเภอแก่งคอยมีอัตราเกิดค่อนข้างใกล้เคียงกันในแต่ละปี คือ 4.5, 4.8, 4.2, 4.0, 4.5, 4.6 และ 3.5 ต่อพันประชากร ตามลำดับ

อัตรตายนของประชากร ตั้งแต่ปี 2550 ถึง ปี 2556 ประชากรอำเภอแก่งคอยมีอัตรตายนค่อนข้างใกล้เคียงกันในแต่ละปี คือ 6.2, 6.7, 7.4, 6.9, 6.4, 7.3 และ 6.5 ต่อพันประชากร ตามลำดับ

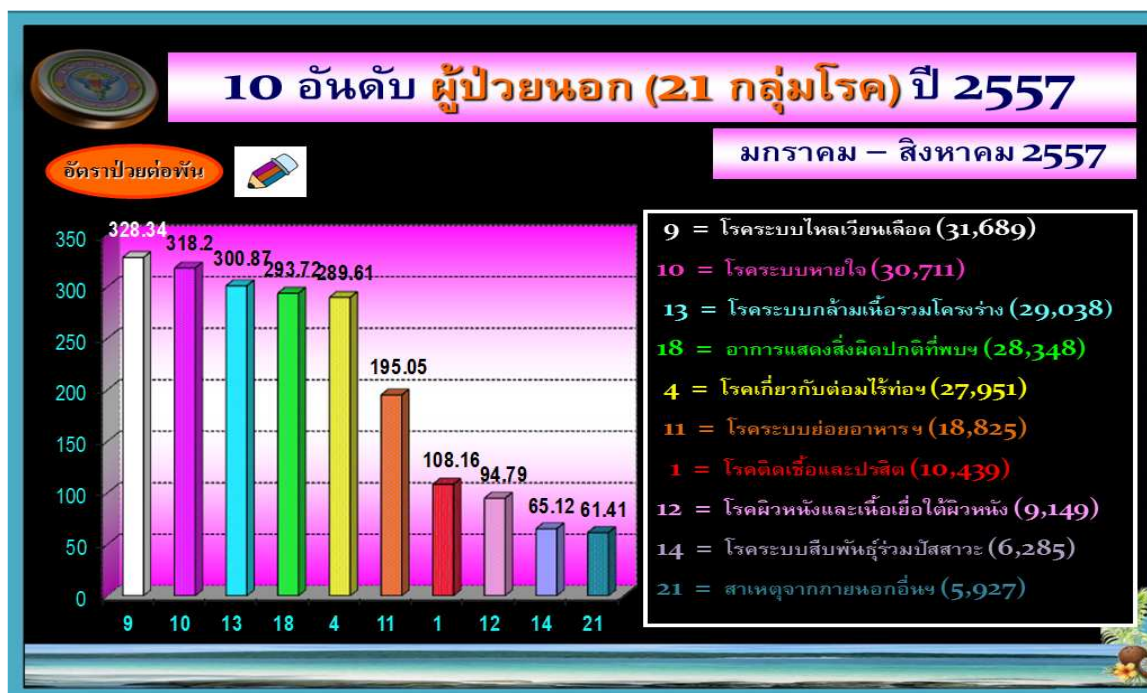
อัตราเพิ่มของประชากร เมื่อพิจารณาอัตราเกิดและอัตรตายนของประชากรอำเภอแก่งคอยพบว่าจะมีอัตราเพิ่มเป็นลบในทุกปีตั้งแต่ปี 2550 ถึง ปี 2556 คือ อัตราเพิ่มร้อยละ -0.17, -0.19, -0.32, -0.29, -0.19, -0.27 และ -0.3 ตามลำดับ ดังรูปภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 แสดงเปรียบเทียบ อัตราเกิด-อัตรตายน-อัตราเพิ่ม ประชากรอำเภอแก่งคอย

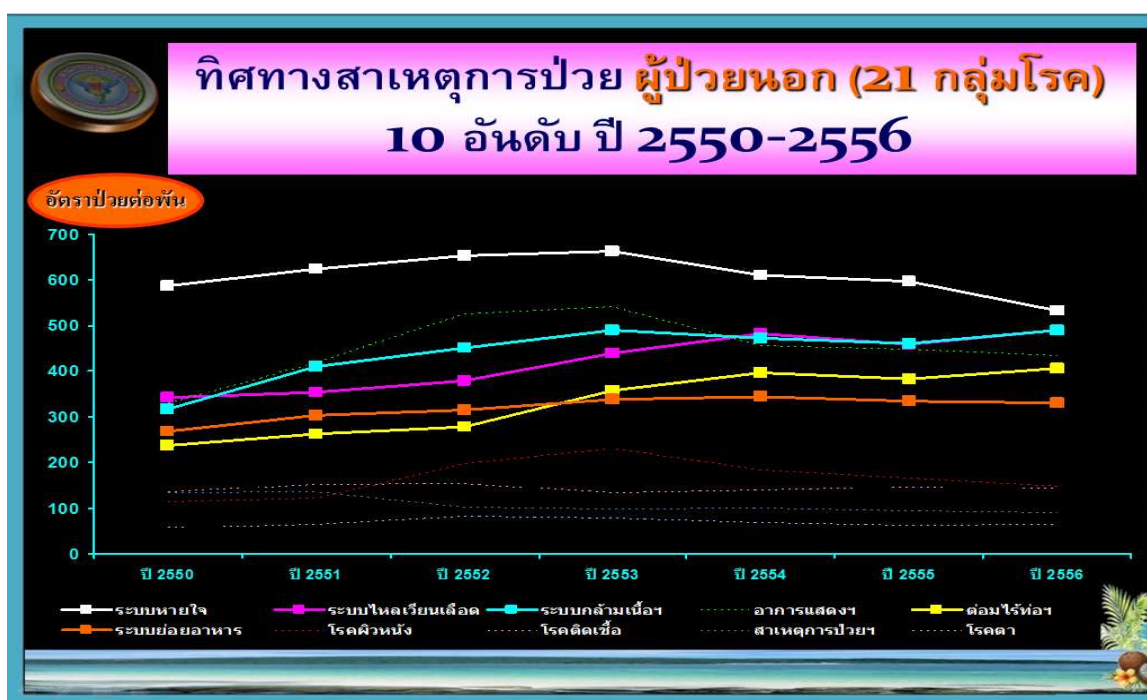

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก ในปี 2557 (เดือนมกราคม-สิงหาคม) มีผู้ป่วยประเภทผู้ป่วยนอกที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลแก่งคอย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลภายในเขตอำเภอแก่งคอยทั้ง 19 แห่ง พบว่าสาเหตุการป่วยสูงสุดได้แก่ โรคระบบไหลเวียนเลือด จำนวน 31,689 ราย อัตราป่วย 328.34 ต่อพันประชากร รองลงมาได้แก่โรคระบบหายใจ จำนวน 30,711 ราย อัตราป่วย 318.20 ต่อพันประชากร โรคระบบกล้ามเนื้อ จำนวน 29,038 ราย อัตราป่วย 300.87 ต่อพันประชากร โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อฯ จำนวน 27,951 ราย อัตราป่วย 289.61 ต่อพันประชากร และโรคระบบย่อยอาหาร จำนวน 18,825 ราย อัตราป่วย 195.05 ต่อพันประชากร ดังรูปภาพที่ 5 และเมื่อพิจารณาตั้งแต่ปี 2550 ถึงปี 2556 พบว่า ทั้ง 5 สาเหตุมีทิศทางและแนวโน้มที่สูงขึ้นในทุกปี ดังรูปภาพที่ 6

รูปภาพที่ 5 แสดง 10 อันดับ ผู้ป่วยนอก (21 กลุ่มโรค) ปี 2557

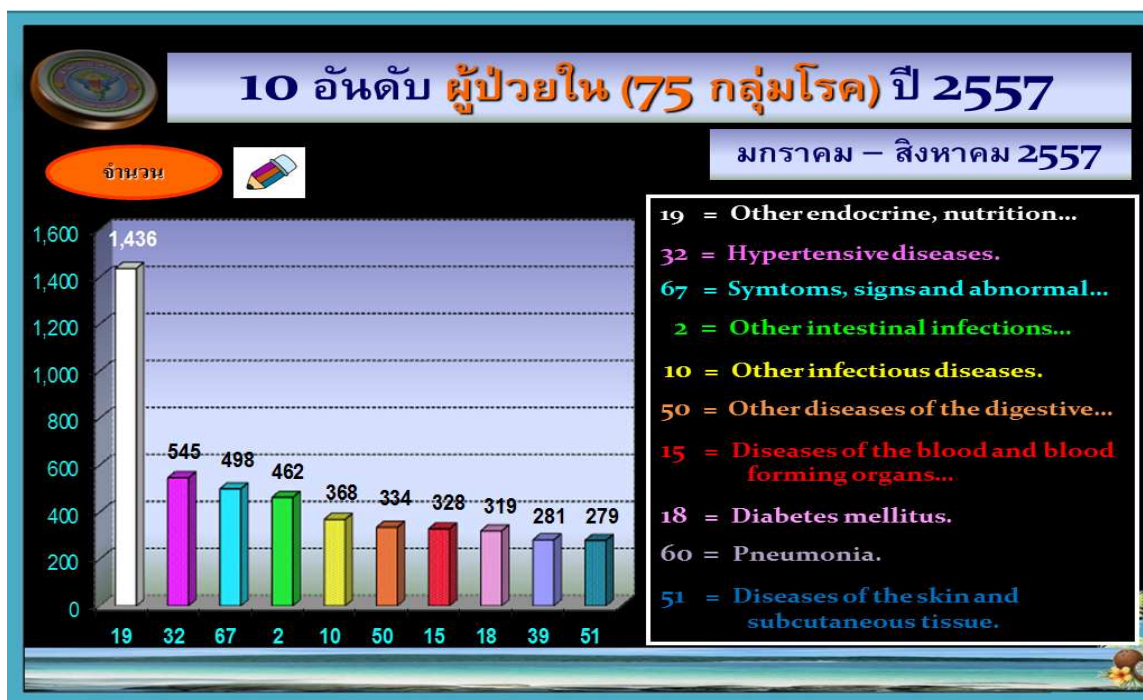
รูปภาพที่ 6 แสดงทิศทางสาเหตุการป่วย ผู้ป่วยนอก (21 กลุ่มโรค) 10 อันดับ ปี 2550-2556

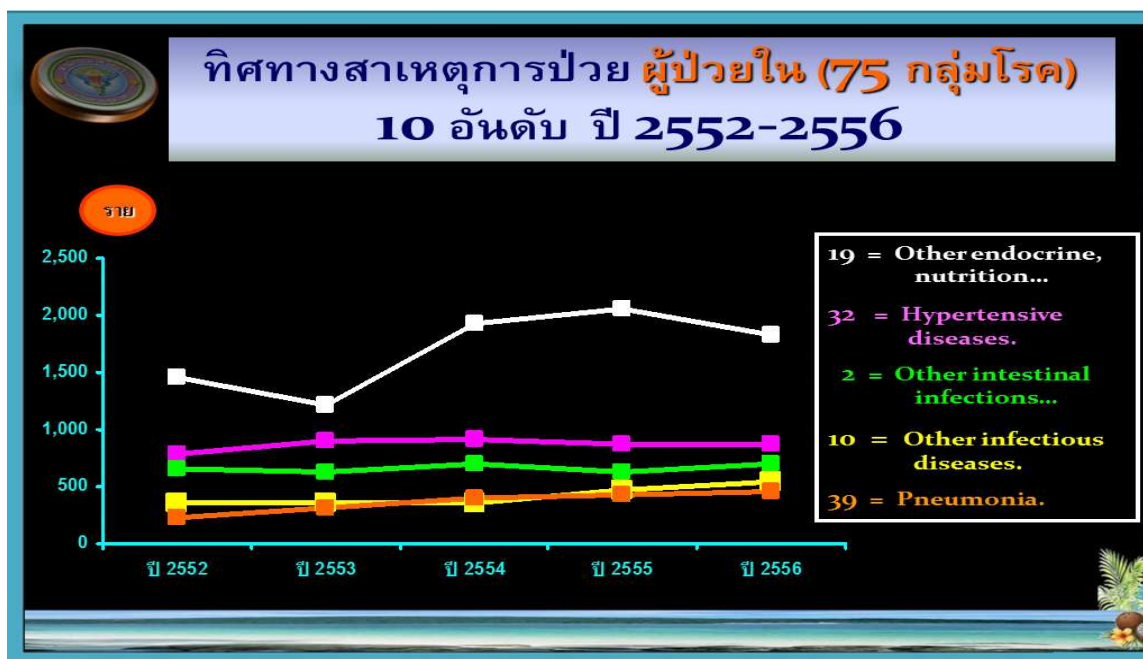
สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน ในปี 2557 (เดือนมกราคม-สิงหาคม) มีผู้ป่วยประเภทผู้ป่วยใน ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลแก่งคอย พบว่ากลุ่มโรคที่เข้ารับการรักษาส่งสุดได้แก่ กลุ่มโรค Other endocrine, nutrition and metabolic diseases จำนวน 1,436 ราย รองลงมาได้แก่กลุ่มโรค Hypertensive diseases จำนวน 545 ราย กลุ่มโรค Other intestinal infection diseases จำนวน

462 ราย กลุ่มโรค Other infectious diseases จำนวน 368 ราย และกลุ่มโรค Other diseases of the digestive system จำนวน 334 ราย ดังรูปภาพที่ 7 และเมื่อพิจารณาตั้งแต่ปี 2550 ถึงปี 2556 พบว่า ทั้ง 5 กลุ่มโรคมีทิศทางและแนวโน้มที่สูงขึ้นในทุกปี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มโรค Pneumonia ซึ่งมีทิศทางและแนวโน้มที่สูงขึ้นในทุกปีเช่นกัน ดังรูปภาพที่ 8

รูปภาพที่ 7 แสดง 10 อันดับ ผู้ป่วยใน (75 กลุ่มโรค) ปี 2557

รูปภาพที่ 8 แสดงทิศทางสาเหตุการป่วย ผู้ป่วยใน (75 กลุ่มโรค) 10 อันดับ ปี 2550-2556

โรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ในปี 2557 (เดือนมกราคม-สิงหาคม) มีผู้ป่วยมารับการรักษาด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบว่าโรคที่พบมากที่สุดได้แก่ โรคอุจจาระร่วง อัตราป่วย 790.46 ต่อแสนประชากร รองลงมาได้แก่ โรคตาแดง อัตราป่วย 363.73 ต่อแสนประชากร โรคปอดบวม อัตราป่วย 181.36 ต่อแสนประชากร โรคสุกใส อัตราป่วย 131.04 ต่อแสนประชากร โรคมือ เท้า ปาก อัตราป่วย 119.15 ต่อแสนประชากร ไข้ไม่ทราบสาเหตุ อัตราป่วย 96.45 ต่อแสนประชากร โรคไข้เลือดออก อัตราป่วย 90.14 ต่อแสนประชากร โรคอาหารเป็นพิษ อัตราป่วย 54.51 ต่อแสนประชากร โรคไข้หวัดใหญ่ อัตราป่วย 11.53 ต่อแสนประชากร และโรคคางทูม อัตราป่วย 3.15 ต่อแสนประชากร ดังรูปภาพที่ 9

รูปภาพที่ 9 แสดง 10 อันดับโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ปี 2557

